

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Késziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Folyóban 1 évre 18 frt, 1/4 évre 8 frt, 1/2 évre 8 frt, 1 óra 1 frt. — Vidékes 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 8 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 20 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Rezignáció.

Arad, október 30.

(—s) A zágrábi szégyenletes és zászlósértési ügynek parlamenti elintézése után nem mulaszthatjuk el annak konstatálását, hogy azt mindenki helyesebben fogta fel és ítélte meg, mint gróf Apponyi Albert, a nemzeti párt vezére. Akkorát ebben a kérdésben senki sem tévedett, mint e bő szavu szónok, mert senki oly határozatlan módon meg nem jelölte azt, amit akart s a kormánytól várt, és senki oly ferde és visszás konzekvenciákat nem vont le az esetből, mint Apponyi. Ha ezt a tévedést kevesebb pretenziókkal föllépő politikus követte volna el, úgy azt egyszerűen hallgatással mellőznénk, de az a politikai súly, amelyet a nemzeti párt vezére felszólalásának ő maga és hívei tulajdonítanak, szükségessé teszi a közönség megtevéstésére számított, célzatos ámtásra rá nem mutatunk, nehogy úgy tűnjük föl, mint akik Apponyi álláspontját ebben a kérdésben érthetőnek és indokoltak találjuk.

Azt még értjük, hogy Apponyi a miniszterelnöknek válaszát nem volt hajlandó tudomásul venni, mert hiszen parlamentünkben politikai rendszerré lett már az, hogy az ellenzék soha semmi dologban sem helyesli a kormány álláspontját. De egyéb okát annak, hogy Apponyi a választ mért nem vette tudomásul, nem is tudtuk kibetüzni Apponyi replikájából, mert avval a felelettel, hogy in concreto micsoda intézkedéseket kívánt volna alkalmazásba venni, teljesen adósunk ma-

radt. Amennyiben pedig többet kívánt, mint amennyit a kormány tett, úgy valószínűleg lehetetlenséget forszírozott, amint azt Bánffy Dezső báró helyesen megjegyezte.

Apponyi tehát tulkövetelő volt a miniszterelnökkel szemben, de ez a tévedés politikai hitvallásánál fogva még megbocsátható; amit azonban a nemzettel és önmagával szemben elkövetett, az ellen egyrészt a nemzeti becsület és önértet, másrészt meg az ő érdekében is (nem vagyunk rosszakaró Apponyinak) tiltakozunk.

A legerélyesebben és a leghatározottabban tiltakozunk azonsértő auszinnáció ellen, amelyet Apponyi a zágrábi ügyből consequentiaképen a nemzettel szemben levont, amidőn azt mondotta, hogy Magyarországon a serdülő nemzedéket és a közpályára készülöket arra tanítják, hogy a boldogulásnak és érvényre jutásnak utja a magyar nemzeti érzés öserejének elfojtása, s hogy minél kevésbé magyar és nemzeti valaki, annál biztosabban kormányképes. Ez már mégis több, mint a meányit mi, t. i. a nemzet, egy embertől eltérni hajlandók vagyunk. — Jól tudjuk ugyan, hogy Apponyi csakis a miniszterelnököt, a kormányt és a szabadelvű pártot akarta támadni és bántani evvel a nyilatkozattal, de ez a szűkebb körű intenció nem szolgálhat mentségére, mert a cizált szavak félreismerhetlen sértést foglalnak magukban az egész nemzettel szemben. Hát olyan depravált, szolgálékü ez a magyar nemzet, hogy a nemzeti érzelmek ellen kifejtett ellenállás az egyet-

len biztos utja a hatalomra jutásnak? — Hisz akkor hát nem a szabadság, hanem a szolgaság országában élünk! Hallod-e magyar nemzet, hogy mit vág arczodhoz gróf Apponyi Albert, s nem érzed-e, hogy ez a sértés jobban megégeti arczodat, mint az elégetett zágrábi nemzeti zászlónak a lángja? És azokat a gazficzkókat legalább bezárják és megbüntetik, mert van rájuk paragrafus, de Apponyit orációi és immunitása megvédik.

Apponyi tehát lemondott erről a nemzetről s elkeseredésében lemondott önmagáról is, midőn végül magát élő tiltakozásként állította szembe az ostromozott irányzattal, mely őt rezignálásra készíti. Hogy evvel a rezignációval Apponyi kinek vél szolgálatot tenni, pártjának-e, vagy a hazának? azt ugyan nem mondotta meg; de mi azt hisszük, hogy egyiknek sem, mert azoknak csak-aktív politikus lehet hasznukra.

BELFÖLD.

Az Agliardi-ügy. Bécsből jelentik: Nem egyezik meg a valósággal az a hír, mely szerint a külügyminiszter intézkedése folytán Revertera gróf vatikáni osztrák-magyar nagykövet mindaddig nem tér vissza állomására, amíg Agliardi visszahívásának kérdése megoldást nem nyer. Ily intézkedés illetőleg kijelentés az adott esetben nem felelne meg a diplomáciai szokásoknak s kivételesen is csak éles konfliktusnak fönnforgásakor nyer alkalmazást, ilyesmiről pedig ez idő szerint alig lehet szó. Annyi azonban tény, hogy a monarchia külügyeinek ez idő szerinti veze-

Az „Aradi Közlöny” társasága.

Soholvárott.

Irta: Brédy Sándor

Felolvasni vittek, nem mondom meg hova, nehogy pletyka legyen belőle. A Tiszántulra, mindjárt a Dráva mellett. Egy érseki székhelyre, a hol a lakosság kizárólag kálvinista. Szóval: Soholvárra.

Mint rendszeren, nem azért vittek felolvasni, hogy felolvasásomat hallgassák. Egy idegen embert akartak látni a maguk nagy ismerőségében. Egy embert, a ki irásból él. Milyen különös lehet! A tánc előtt kellemes izgalom, a mint fel ül egy pódiumra, hogy jól láthassa mindenki, Csiklandozó bókokat fog mondani és a banketten — mert az a fő — egy szép tősztot a hölgyekre.

Minden úgy történt, mint ahogy elképzeltek azok, kik néhány kisasszony és gyermektelen fiatal asszony igazására lehívtak. Csak én osalódtam, csak én voltam meglepődve. A nagyobb bajok nélkül végig ért felolvasás után, a banketten végig néztem a közönségen. Az elnök — miféle elnök? — ült mellettem és mulattatott a maga módja szerint, biztosított, hogy az ő ekvipázseja fog kivinni holnap a vasúthoz. Dókat és jókat bebeszélte a lovairól, magáról csak annyit, hogy itt ő a legokosabb, legmódosabb és legmenesebb ember. Helyeselttem a beszédét és ez alatt átengedtem magam annak a gyönyörű-

ségnek, a mit idegen emberekkel való megismerkedés szerez az úronak. Milyen különös hely ez a Soholvár: ime a hölgyei mind szépek, csinosak, vagy érdekesek és a férfiai kivétel nélkül — lehetetlenek. Atok, véletlen vagy valami természetes eredmény ez? Miféle fejlődési törvény tette itt csuffa a mi nemünket? Először is mind kicsinyek, mindha mindannyian a térdükön járnának. És e született gyengeséget megszerezte egy nyomorult szabó, a ki rájuk szabadult és valóságosan örült ruhákat varrt nekik. Végképp kivágott, kis selyem bársonyos fekete spenezereket, a melynek a nyaka a fejük bubjáig ért, ha mozgtak, pedig a nagy és sok mozgást kedvelte valamennyi. A felben maradt társaságon egy véletlenül megnyult ar volt — úgy láttam — a gubernátor. A csunyasság királya, egy siró nevető ember, egy természetes gwinplaine. A legszánalmasabb arczozal mondta a legotrombább tréfákat. A férfiak nevettek; milyen hang!

Es a hölgyek? Vacsora végeztével, a táncsteremben láttam csak igazán, milyenek. Mintha egész idegen fajta volna magasak, karcsúk, feketék. Nehéz volt közülök hamarjában kikeresni a legszebbet. Rátaláltam, kikerestem mégis. Eppen nem táncolt, sorra kikosarazta az urakat! Magányosan ült egy szögletben. Az anyja úgy látszik, táncolt.

Három vagy négy ilyen szép leányt láttam, eddig életemben. Azok az asszonyok között, a mi a békési föld a földek között. Csupa gaz-

dagság, feketesség, az élet, a tenyészet maga. Ez érem volt és mégis graecizmus, a lábai tornászak, de nagyok, a kezei kicsinyek, lelket pörzsölő alak, maga is megperzselve már egy kissé, pedig alig mulhatott tizennyolcz éves. Az arca triss és harmatos, mint a szőlő hajnalbán, közvetlenül szüret előtt. A szemei azonban már bevoltak esve mélyen és kettős kék karikával körülvéve. Ah, ismerem ezeket a lányokat, ezek azok, a kik fiatalon megvétnének, összfonnyadnak, megzavarodnak elméjükben is, sőt elbetegesednek, ha elégkorán nem szeretnek. A lelkük olyan!

Bemutakoztam, leültém mellé.
— Mért nem tánczol?
— Mi köze hozzá?
— Hóhó! Terhére vagyok?
— Nem, ellenkezőleg. Ha tudni akarja azt is megmondom, mért nem tánczolok.
— Mért?
— Mert nincs itt, s kivel nekem egyes egyedül szabad táncolni.
Egy kellemetlen, zsarnok völegény?
Meglátta a gondolatomat.
— Nem völegény, más.
— Ertem. Büszke vagyok bizalmára.
— Fshe nem büszke is, olyan hangulatban vagyok, hogy elmondok mindent. Nem csak magának, mindenkinek. Kifogom kiabálni az egész bálnak. Ide is erőszakkal hoztak el, nem vagyok én magára kíváncsi. Es hiába szekiroznak, hiába tesznek akármit, még se leszek másé.

tője a lehető legszűkebb körre szorította a bécsi nunciaturával való érintkezést s hogy a római kuriának pozitív tudomása van arról, miként Agliardinak visszahívása a bécsi külügyi kabinet óhajátásával találkozónk. Hogy a magyar kormány, amely régebben tudvalevőleg élénk összeköttetésben állott a nunciaturával, az ismeretes konfliktus óta Agliardit egyszerűen nem létezőnek tekinti, alig szorul bővebb magyarázatra.

Uj miniszteri tanácsos. Enyedi Lukács miniszteri tanácsos helyébe, a ki az agrárbank igazgatója lett, Popovics Sándor osztálytanácsos lép. A kinevezés legközelebb jelenik meg a hivatalos lapban.

Lueger.

— A választás után. —

Bécs város képviselőtestülete — mint az „Aradi Közlöny” táviratban hozta — csakugyan megválasztotta dr. Lueger-t, az antiszemita apostolt s Magyarország kifejezett ellenségét polgármesterévé.

A liberális kisebbség a választás ellen tíres szavazólappal tüntetett, aminek ugyan semmi értelme sincs s csak azt bizonyítja, hogy a bécsi német-liberálisok ép oly kishitűek a kisebbségben, mint amennyire harokképtelenek voltak a többségben.

Lueger megválasztása különben egyáltalán nem váratlan esemény. Mindenki előre tudta. Váratlan némileg beköszöntő beszéde, amit papirosról olvasott le. Meg kell vallani, hogy e beszéd mérsékelt; úgy látszik Ausztriában is úgy van, hogy akinek az isten hivatalát ad, annak ésszt is ad hozzá. Lueger ebben a beszédben legalább óvakodik a nagy politikától, sőt még az izraeliták ellen sem fakad ki; megelégszik annyival, hogy a bécsi kereszténység megváltója gyanánt ünnepelje önmagát s erősen kiemelve több helyütt, hogy ő a keresztények javát akarja.

A helyzet, amit ez az új választás teremtett, a Badeni-kormányra nézve meglehetősen kényes. Lueger megerősítése Bécs városát egészen kiszolgáltatná Lueger és pártja illiberális féktelenkedéseinek; ellenben ha a császár meg nem erősíti a választást, akkor előlről kezdődik megint minden. A bécsi szabadelvűek helyzetét legjobban jellemzi az, hogy ők most minden üdvösségüket csak a kormánytól és a császártól várják.

Magyar szempontból nézve ezt a helyze-

tet, reánk nézve közömbös, sőt szinte előnyös, ha Bécsben Lueger és az antiszemitizmus a városi igazgatásban megmarad. Lueger polgármesterségétől Budapest minden jót várhat s bizonyos, hogy a töke és vállalkozási kedv jó része ezen regime alatt Bécsből Budapestre költözik, ahol magának kedvező helyet és kellő szabadságot talál.

Nem így állunk a dolog másik, minket közelebből illető részével. Lueger annyiszor és oly kiméretlenül kimutatta Budapest, Magyarország és a dualizmus iránti gyűlöletét, hogy polgármestersége Bécsben a magyar ellenes hangulat elterjedését s bizonyos fokig a dualizmus elleni harcot jelenti.

A milleniumi hónapok alatt szinte képzelhetetlen, hogy a „testvérváros” ily körülmények közt nálunk képviselve legyen, ami már egymagában is hátrányosan hatna ki a dualizmussal járó barátságos viszonyokra.

Nem csudáljuk tehát, ha Budapesten, még irányadó körökben is azt hiszik, hogy ő fellege, akinek a dualizmus biztossága szintén annyira esivén fekszik, Lueger választását nem fogja megerősíteni.

Azt hisszük, hogy a „Reichs- und Residenz-Stadt” provizorium elé kerül ezzel a választással.

Bécsből a következőket telegrafálják, tegnapi kelettel: Most, mintán Lueger-t csakugyan megválasztották polgármesterévé, még élénkebben tárgyalják azt a kérdést, vajjon megnyeri-e a király megerősítését. Különösen parlamenti körökben vitatták élénken a kérdést és az érvek meglehetősen egyforma erősek voltak mindkét részről. Míg egyik oldalról nem tartják tanácsosnak Lueger megerősítését, más oldalról azt hozzák fel, hogy tulajdonképpen nincs is alaposabb indok a megerősítés megtagadására, mert itt legfőbb az osztrák kormány előzékenysége jöhet szóba Magyarországgal szemben.

Képviselőkörökben azt beszélnek, hogy a minisztertanács ma délután ismét foglalkozott a kérdéssel és állítólag fordulat következett be Lueger javára. Badeni gróf ma kihallgatáson volt a királynál és jelentést tett az ügyről.

A Hohenwarth klub több tagja tudvalevőleg azzal fenyegetődött, hogy kilép a klubból, ha a kormány Magyarország irányában

annyira előzékeny lenne, hogy Lueger megerősítését megakadályozná.

Most azt közlik, hogy ezek a klerikális képviselők csak annyit jelentettek ki Badeni grófnak, hogy amennyiben Luegerből megtagadtatnék a megerősítés, ők a kiegyezési tárgyalásoknál le fogják vonni maguknak a következményeket.

A kormány bizonyára mielőbb fog dönteni, hogy a bizonytalan állapotnak vége legyen.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 768.1 milliméter, délután 2 órakor 760.5 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 7.3, délután 2 órakor C° + 18.0. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 2. délután 2 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel borult, délután borult, csepeg. Csapadék az előbbi 24 órában: 0 milliméter.

A város rendkívüli közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, október 30.

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága tegnap délután négy órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklése alatt jelen volt a tanács teljes számban, s a városatyák is szép számmal voltak képviselve.

A polgármester első sorban üdvözölte a törvényhatóság tagjait, s tudomásul adta, hogy a főispán hivatalos elfoglaltságai miatt nem jelenhetvén meg a közgyűlésen, az ülést ő fogja vezetni.

Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester ezután előterjesztette, hogy Jánosy Demjén dr. és Lukácsy Miklós lemondása folytán üresedésbe jött két választott törvényhatósági tag széke, melynek betöltése iránt intézkedni szükséges, mivel így a választás még november 17-én megejthető. A közgyűlés a választást november hó 17-ére az együttes választások idejére tűzte ki.

Müller Károly: Engedelmet [én interpellálni akarok!

Salacz elnök: Ezen a közgyűlésen azt nem teheti. A törvény nem ad jogot rá.

Müller: Helyes! Tudomásul veszem, jogomat fentartom a jövő rendes közgyűlésre.

Az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság és Leopold Mór haszonbérlet átruházás, illetve a haszonbérletnek 12 évre való meghosszabbítása iránt kérvényeztek.

Az apja csukrot hozott. Mérgesen elvette. Az apa látható örömmel, hogy más kurizál a leányának, tovább ment.

— Aianlani fognak magának is, hogy vegyen el, mindenkinek ajánlanak.

— És, szívesen, mikor?

Ily gyorsan se kötöttem még házasságokat. El voltam bűvölve és egy kissé megrémülve is. Mily őszinteség, mennyi szenvedély, az ilyesmitől egészen elszokik az ember a nagyvilágban, hát hajlandó azt hinni, hogy ez már betegség.

Nem, egy cseppet sem volt beteg az én leányom. Egy kissé elkecseregett, egy kissé tulozott, ez egész.

— Eltiltottak egymástól bennünket.

— Ez ellen lehet tenni.

Mosolygott.

— És mindenféle pletykákat hoznak hazáról. Hogy a szigánynak adós maradt az éjjeli zene árával.

— Képtelenség.

— Hogy a apám pénzért le fogja mondani rólam. Pénzt ad neki,

— Fúj!

Hizelgő, csaknem kaczer tekintetet vetett reám.

— Maga jó és okos ember, szeretem magát, maga az egyetlen, a ki a mi pártunkon van!

Nem tiltakozhattam, a mama megjött. Kivörösödve a tánczótól — a miért szégyelte magát — különben is szórakozottan.

— Haza kell menni — mondá — tizenkét óra.

— Maradjunk még egy kissé anyám!

— Attila azóta fölébredt.

Uj baba, még egy szopós gyerek volt otthon. Haza kellett menniök. Kikisértem őket a ruhatárba és a mikor a lány vállára vetettem a bundát, halk hangon szólott:

— Jöjjön el holnap, délutáni két órakor. A szobaleánynak mondja, hogy a kisasszonyt keresi. Ne csengessen, a kapu nyitva van!

Ott maradtam másnap és elmentem a kisasszonyhoz, s mama aludt, apa a kávéházba már elment, a különbejáratu vizitazobába vezetett be a szobaleány. A fűtetlen, lakatlan, nedves szobában ült a szerelmes pár. Viszsaakartam vonulni az ajtóban.

— Csak jöjjön — sugta a kisasszony.

Beléptem, harmadikra a találkára.

A leány piros volt, a fiatalember — talán egy tenyérnyivel magasabb, mint a sehólvári fiatalság általában — zöld és kék, nagyon fázhatott itt. Szegénykének nem volt az egészségeshez való a hideg paradicsom. Egy vértelen, keszeg legény volt, olyan a ki mind örökre fia marad. Az örök éretlenség, a szakálla ritkán és rendetlenül nőtt, a sorvadás romlottsága fénylett barna szemében. A halálnévelegénye ez igazában, a ki belekapaszkodik ilye a virágzó életbe.

A gyűlölet fogott el, különösen, hogy megláttam az ajkakon a csókok élénk piros nyomát. Ez a nyomorult! Nem hitvány kari-

magyürüvel, de a halál örök pecsétjével akarja eljegyezni magának ezt a bűbajos teremtet. Lekötöni magának ugy, a hogy száz pap, ezer eskü nem képes lekötöni. Nem így kell félnie csalástól, töréstől, hátlenségtől Ez a nász — mindörökre.

De mert megy vele a lány, mért szereti, hogyan türheti, hogy csak hozzá is érjen, — szeretheti? mit akar tőle? És mit kíván tőlem?

— Ne haragudjon — szólalt meg izgatottan — hogy ide csaltam. Ugy éreztem, hogy barátunk. Olvastam a könyveit, pártfogolni kell bennünket. Mit tegyünk?

A fiatalember kíváncsian — de rosszakarattal és féltékenyen — nézett reám:

— A kisasszony unja ezt a küzködést.

— A titkolódást, az üldöztetést; végét akarom szakítani.

— Meg kell kérni a szülőket.

— Hiába.

— Várni kell.

— De meddig?

— Valami véletlen...

— Egy állás! szólit közbe a fiatalember.

— Hát nincs állása?

— Nincs, igérve van.

— Talán a miniszteriumban! fordult hozzám megszegyenítő édességgel a leány.

— En tudok és akarok dolgozni!

— Vizsgái?

— Egy van hátra.

— Csak egy. Egy csupán.

A ménes völgyi földeket ezideig Leopold Mór bérelte, ki az átruházásba beleegyezett. A tanács javaslatba hozta, hogy az átruházást a közgyűlés mondja ki, s egy évre a régi díj mellett fogadja el. A további tizenkét évre azonban csupán 15 frt holdankénti bérösszegért adja bérbe a nevezett földeket. A közgyűlés ehhez hozzájárult, s így a tanácsi előterjesztést határozattá emelte.

A tanács bejelentette az aradcsanádi egyesült vasutak kérvényét a ménesvölgyi dűlőben építendő vasuti állomáshoz szükséges területnek megvétele iránt.

A tanács a vasut által ígért 250 frt vételár helyett 400 frt holdankénti vételárt hozott javaslatba, s ennek elvi kimondása után kéri a tárgyat a jövő közgyűlés programjába felvenni. A közgyűlés ez előterjesztést is elfogadta, mire az ülés véget ért.

A letartóztatott honvédönkéntes.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, október 30.

Az Aradon letartóztatott honvédönkéntes, Sziszka Imre ügye élénken foglalkoztatja ma is a közvéleményt, holott a valódi tényekkel senki sincsen tisztában.

Lapunk tudósítójának sikerült a valót megtudnia, s eme tényekből az derül ki, hogy Vörös Tibor százados tényleg hibázott a katonakönyv kiállításakor, de viszont az is, hogy Sziszka Imre, saját felesküvése szerint ma is katoná, ki ezt tudva először tiszteletlenséget követett el felebbvalója ellen, másodsor megtagadta az engedelmességet, amiért bekisérték.

Sziszka Imre mint annak idején végleg kiszuperált katona kihallgatáson jelentkezett a honvédelmi miniszternél.

Fejérváry Géza báró tekintve hogy hogy Sziszka mennyire ragaszkodott a katonai pályához, megengedte az önkénteskedést, de két éves szolgálati kötelezettséggel.

Ezt Sziszka jól tudta, hiszen így esküdött fel a zászlóra.

Most, hogy egy évet letöltött, s időközben méltatlan lett a tisztbajtra, jónak látta lemondani a fényes ábrándjáról, a katonaságról, s szabadságoltatását kérte.

Az Erdődy Ignác dr. felülvizsgálata alapján Vörös százados tartósan szabadságot Sziszkát, s neki katonakönyvét átadta.

— Le kell tenni. Egy év alatt oszt, rendben lesznek. Igérem, hogy kezére járok.

— Még egy év?

A másik szobában mozgolódtak; a kis baba sirt. Szóknak kellett.

Együtt bandukoltunk előre az elhagyott szük utozákon, a frissen hulló hó elnyelte lép-teink neszt. Bőr volna, ha itt agyonütném ezt az urat? Artának vele az igazságnak, az emberiségnek, a társaságnak?! Legalább jól megverhetném!

Igyekeztem szeretetreméltó lenni hozzá. Ő meg épen közlékeny lett.

— Egy év még! En várok szívesen, akár meddig. De ő nagysága, az egészséget félttem. A lelki egészséget mely kihalt... Egy katasztrófa...

— Oh, a gazember!

— Melegen fogtam vele kezét; a hotel elé értünk.

Puha, vékony kezének forrósága megnyugtatót egy kissé. Hisz az már a végét járja. Csak sietve, sietve!

Vajjon mit fog majd mondani róla férjének a nagy fekete leány? Majd ha már néhány évig asszony lesz és egy gyenge órában elmondja az urának, hogy a mikor még nem ismerte, valakit szeretett. Halálos önfeláldozó szerelemmel, Vak volt, kábult volt, kábult volt évekig és kiért, kiért? Szánalommal vagy haraggal beszél-e majd róla? Miért szeretete?

Itt történt a hiba Vörös százados részéről. Ő ugyanis nem tudva, hogy Sziszka két évre esküdött, adta ki a könyvet neki.

Időközben az ezredparancsnokság ártirt a zászlóaljhoz, s tudatta, hogy Sziszka két éves szolgálati kötelezettséggel esküdött fel a zászlóra, s itt rámutatva a hibára, utasította a zászlóaljparancsnokságot Sziszka behívására.

Sziszka Imrét ekkor magához hívatta Vörös Tibor százados, s előadva a tényeket, figyelmeztette őt esküjére, s felhívta, hogy vonuljon be ismét.

Sziszka azonban gorombáskodni kezdett Vörössel, mire az Sziszkát letartóztatta. Ekkor szökött el Sziszka az őrszobából, s ekkor éjjel fogta el az őrző a Nagy Lajos sörözősarkában, s kísérte vissza a laktanyába.

A kik a dologban roppant botrányt látnak: nagyon tévednek.

Mert a katonai őrző nem civilembert tartóztatott le jogtalanul, hanem katonát, aki esküjéről, s szolgálati kötelezettségéről tudva megfelejtkezett, s jogtalanul civilruhát viselt.

Hogy a katonakönyv kiállításával tényleg hiba történt, az nem tagadható, de az sem, hogy Sziszkanak az alantas katonának eljárása is szigorú elbírálás alá esik.

A városban azt beszélték, hogy az ügyet Barabás Béla dr. orsz. képviselő a képviselőházban interpelláció tárgyává fogja tenni.

Lapunk tudósítója tegnap meginterwiewolta a képviselőt, aki határozottan kijelentette, mikép e szándékától eláll, mivel meggyőződött, hogy a dolog lényegét az általunk fenn előadott tény képezi, mely, pedig nem alkalmas legfeljebb oly interpellációra, mely annak benyújtását könnyen neveltségessé teheti.

IDÓJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 31. —

Borus. — Eső. — Hűvös.

Magyar királyi állami pap.

— Saját tudósítónktól. —
Kétegyháza, október 29.

Jelei mutatkoznak, hogy a román nemzetiségi sajtó nem fog izgatás nélkül beletörödni abba, hogy ne a román kiejtés szerint írják be az állami anyakönyvekbe a polgárok vezeték és kereszt nevét, hanem mint a törvény rendel, a magyar kiejtés szerint. Ugyan csak egy másik esetet jelentek, midőn a nász-nép egy órai ácsorgás után a becsukott templomból kényszerült eltávozni, mert a pap nem eskette meg.

Kétegyházán Popovits M. Aurél az anyakönyvvezető. Ollár Mihály jelent meg előtte s követelte, hogy gyerekeit Ollariunak írja be, mert őt így hívják, a felesége pedig Ardeleanu és nem Argyelán. Az állami anyakönyvvezető ezt vonakodván megtenni, a „Foaia Popului” most megjelenő száma következő fordításban közölt vidéki levelet hozza.

„Egy rabbiatus jegyző. Kétegyháza környékéről hosszadalmasabb levelet kaptunk, melyben tudomásunkra adja a nadebioláh születésű Popovits M. Aurél jegyzőnek haszontalan erélyességét. E rosszul tanuló egyén nem lett volna semmi, ha a magyaroknak nem gazsülozik. Így emelkedett fel s nem fér a bőrében. F. évi október hó 2-án elment hozzá egy ember, hogy születési esetet jelentsen be. Az illető ember, kioktatva a

lelkész részéről, vitt magával egy ozédulát, hogy azt úgy vezessék be. A jegyző következőleg felelt:

— A papodtól kapott ozédulát megehedtem. Mai naptól fogva én vagyok a te királyi papod?

S megtagadta az Ollariut, meg az Ardeleanint, hanem Tuhtum nyelvén elcsúfította s beirta: Ollár, Argyeleán:

Csunya renegatus kép, megérdemli, hogy undorral forduljon el követőjétől az egész környék. Román néptünk pedig ne gyengüljön kérelmében, hogy neve úgy irassák, a mint ők akarják.

Ez volt egyik eset. A másik Csorváson történt. Kaposzta György és Szaliczky Mária, a völegény evang. a menyasszony kath. a polgári házasságkötés után vig lakodalmi menettel menyasszonyi koszorusan a katolikus templomba tértek, hogy az egyházi áldást kikérjék. Egy félóráig vártek, de nem jött ki a lelkész, mert állítólag a születendő gyermekekre nem adtak az egybekelők rezerválist. A lakodalmi menet busan ácsorgott egy óráig, végre is megszorulva, küldöttség ment a lutheránus lelkészhez, hogy ő hajlandó lenne-e az ég áldását az új házasságra adni? Freitag János lelkész igenje után vig szenezóval megindult a menyegzői menet az evang. templomba, hol az esketés akadály nélkül megtörtént.

A lakodalmi nép azzal bosszulta magát, hogy ez danolta a lakodalomban.

— A hol pap nincs, ottan baj nincs!

HIREK.

Október 31. Cettörtök. Róm. kath. naptár: Farkas. — Protestáns naptár: Farkas. — Görög-keleti naptár (október 19.): Joel próféta. — A nap két óra 44 perczkor, nyugazik 4 óra 44 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházpület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Költsegy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

A szabadelvűpárt közgyűlése.

Az aradi szabadelvű párt tagjait van szerencsém a f. évi november hó 1-én délelőtt pont 11 órakor a Krispin-féle nagyteremben tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívni.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az utolsó közgyűlési jegyzőkönyv bemutatása.
2. Elnöki jelentés.
3. Esetleges indítványok.
4. Tisztikar, végrehajtó bizottság és nagyválasztmány megválasztása.

Arad, 1895. okt. 30.

Borus Benj.

pártelnök.

— Kiténtetett horvátok. A hivatalos lap tegnapi száma az alábbi, legfelsőbb kéziratot közli: „Kedves báró Josika! Kővácsóvic István Zágráb vármegye főispánjának Lipót-rendem lovagkeresztjét, Ohlup Adalbert a horvát-szlavon-dalmát országos kormány osztálytanácsosának és Mosinsky Adolf Zágrád főváros polgármesterének a harmadik osztályú Vaskorona-rendemet díjmentesen, továbbá Smrekár Emil a horvát-szlavon-dalmát országos kormány titkárának és Saj Ferdinand zágrábi ügyvédnek Ferencz József-rendem lovagkeresztjét, végre Mondócar Károly zágrábi kereskedőnek a koronás arany érdemkeresztet adományozom. Kelt Zágrábban, 1895. évi október hó 15-én. Ferencz József, s. k. Báró Josika Sámuel, s. k.

— A táblaelnök Aradon. Ritoók Zsigmond nagyváradi kir. táblai elnök legközelebb sorra vizsgálja a táblai kerületbeeső törvényszékeket. Első utja Aradra lesz.

— Előléptetések a háziezredben. A hivatalos lap tegnapi száma folytatólag közli az előléptettek névsorát s ezek közt őszinte örömnünkre sok van, kik háziezredünk kötelékébe tartoznak. Őrnagyokká léptettek elő a csász. és kir. 33-ik gyalogezredben Szlimák András és Ns. Wachenhausen Antal J. oszt. századosok, utóbbi a 24. sz. tábori vadászszázalajtól, Aradra helyezve I. oszt. századosokká: Herz Mór és Walter József II. oszt. századosok, II. oszt. századosokká: Weiser Armin, Härtlein Lajos és Márkósz József főhadnagyok, főhadnagyokká: Pfeiffer Korn Gyula és Holub Albert hadnagyok, hadnagyokká: Schauer Viktor, conte Badini Domian és Marich Jenő tiszthelyettesek.

— Új pénzügyi titkár. Mint a hivatalos lap tegnapi számában olvassuk, a m. kir. pénzügyminiszter Eötvös Géza pénzügyi segédtitkárt az aradi pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségű pénzügyi titkárrá nevezte ki.

— Arad a statisztikában. Pereseli Dezső m. kir. belügyminiszter vasikos kötetben jetté köze közegészségügyi jelentését, illetőleg a beérkezett hivatalos jelentések összefoglalását az 1894-ik esztendőről. A jelentésben kiváló fontosságot kell annak az ujtásnak tulajdonítanunk, hogy az országban működő polgári orvosok száma vármegyénként és községenként föl van sorolva. Először kapjuk annak tiszta képét, hogy hány orvos van az országban és milyen az ő eloszlásuk. Eddig ezt nem tudtuk biztosan. A jelentés őszintén megvallja, hogy az ország közegészségi állapota kedvezőtlen volt. Ugyanis 68 vármegye közül csak 17-ben s 15 városban javult az állapot. Ellenben romlott 42 vármegyében és 7 városban. köztük Szegeden, Sopronban, Kemáromban stb. Változatlan 4 vármegyében, 4 városban. Sajnos, hogy a javulás inkább a véletlen művének vehető. Csopán Csongrádvármegye jött ki, hogy immár 3 éve állandó a közegészségügyének javulása, a városok közül kiválik Győr, Nagyvárad, Temesvár, részben Budapest, Arad, Hódmező-Vásárhely, Pancsova és Székes-Fehérvár. Arad nincs ugyan egészen az első közt, de még mindig előkelő helyet foglal el az egészségügyi statisztikában.

— Áthelyezett huszárörnagy. Ő felsége László Frigyes csász. és kir. huszárörnagyot a 14-ik huszárezredtől Aradra helyezte át, a gróf Hadik 3-ik Huszárezredhez.

— Vizjogi tárgyalások. Folyó évi november hó 11-én Varjason vizjogi tárgyalásokat fognak az ottani, s az aradi érdekeltek tartani. Teryhe van véve ugyanis a két határban a vizek lecsapolása. A tárgyalásokat Kállay Albert, főispán, szárazéri miniszteri biztos fogja vezetni, s azokon Arad városát Virágh Lajos főmérnök képviseli.

— Hivatalos eskütétel. Itj. Salacs Gyula aradi joghallgatót a főispán az aradi szolgabírószékhez közigazgatási gyakornoknak nevezte ki. Az új gyakornok tegnap tette le a hivatalos esküt Szathmáry Gyula kir. tanácsos, alispán előtt.

— Szent László király legrégibb szobra. Történelmi és archeologiai szempontból megbecsülhetetlen értékű leletre bukkantak a nagyváradi régi vár falai között. A vár udvarán, melyet a legutóbbi időkben teljesen beépítettek kaszárnyákkal a közös hadsereg csapatai részére, építkezés közben a munkások megtalálták Szent László királynak az Anjou korból származott

legrégibb szobrát. A szobor arcvonásai teljesen épek, a fején gyönyörűen faragott korona van, lábai levannak törve. A jobb kéz a szíven-nyugszik. A nagyváradi vár udvarán hadügyminiszteri engedéllyel Romer Floris nagyváradi kanonok a híres régész már évekkel ezelőtt nagyobb szabású ásatásokat végeztetett. A nagy buzgalommal folytatott kutatások és ásatások azonban csak egy régi székesegyház alapfalait hozták napfényre, az ásatások tulajdonképeni csúlját: a ma megtalált szobrot és a szent király sírját nem találták meg. A város közönsége annak idején egész bucsujárást rendezett a kaszárnya udvarán feltárt régiségek megtekintésére, a melyet a katonai kormány végre megsokalt s a további munkálatokat beszüntette. Az ásatások abba maradtak, a székesegyház alapfalai fölé épült a várban a mai helyőrségi fogház, a kiásott régiségeket gondozás alá vette a biharmegyei régészegylet. Romer Floris nemsokára szűn meg halt és az ásatások figye egészen abba maradt, míg ma a véletlen felszínre hozta a keresett történelmi ereklyét. Az ásatásokat most újból nagy erővel folytatni fogják, mert ott vélük feltalálni Szent László koporsóját is, a mely a hagyomány szerint a szent király által alapított nagy városi székesegyház sírboltjában van. A feltalált szobor pedig ugyancsak a hagyomány szerint, a székesegyház előtti teret díszítette, Konja ezredes, a háziezred és a vár parancsnoka, a szobrot Schlauch bitorosnak fogja felajánlani. A nagyfontosságú leletről táviratilag értesítették a nemzeti múzeumot. A további ásatásokhoz Pulszky Ferenc, vagy Hampel leérkezését várják.

— A hadmentességi díjalap, melynek ez idő szerinti állandékáról a hadvédelmi miniszter legközelebb jelentést terjesztett a képviselőház elé évről-évre jelentékeny növekedést mutat ugy nálunk, mint a momaranchia túlsó államában. A magyar hadmentességi díjalap állandéka 1881-ben alig ment még 760,000 frtra. Ezelőtt tíz évvel 1885-ben meghaladta már a négy milliót, 1891-ben tíz milliónál nagyobb összegre emelkedett s a folyó évnél első napján 14,600,000 frtot ért el. Ausztriában 1881-ben még a miénknél is csekélyebb, 355,000 frt volt a hadmentességi díjalap állandéka; 1895-ben túlhaladta az őt; 1891-ben a tizenkét millió forintot s az idei esztendőnek első napján közel tizennyolc millió forint volt a végleges állandéka.

— A mérgekverő-szövetkezet bűnügye. A hódmezővásárhelyi mérgekverő-szövetkezet bűnügyében a szegedi törvényszék delegált bírósága, Muskó Sándor elnök, Dobák Béla kir. főügyész-helyettes és Molnár Elemér vizsgálóbíró — mint táviratozzák — megérkeztek Hódmezővásárhelyre. A holttestek exhumálása holnap reggel történik. Baksa Lajos polgármester a büntényről a belügyminiszterhez kimerítő jelentést küldötte Póka rendőrkapitány asztalán eddig öt gyilkoságról fekszik részletes vallomás. Csordás Nagy Lidia bevádolta, hogy a múlt év február hóban megmérgezte anyját, Csordás Nagy Andrásnét. Turi Mihályné beismerte, hogy 1894. áprilisban megmérgezte testvérét Varga Julist és édes anyját, Varga Istvánnét. Gyanu van, hogy a mérgekverő asszony férjét is elpusztította. Gulyás Kias Sámuelné beismerte Kóti Julis meg mérgezését. Erős bizonyítékok vannak Bán Ferenozné Szappanos Judit ellen, hogy megmérgezte Horváth Evát és Győri Péter tanitót. Ez az asszony jelenleg Nagy Lajos fővárosi rendőrnek a felesége kiknek elfogatása iránt a budapesti rendőrséget sürgősen megkeresték. A bűnösök mindnyájan azt vallották, hogy a mérget Szalai Jäger Maritól vették kialakított áron. A közvetítő szerepet Csordás Nagy Lidia vitte. A törvényszék részére külön termet rendeztek be a városházán. A közönség izgatottan várja a to-

vábbi fejleményeket, mert több gyilkosság felderítése van kilátásban.

— Ős Budavára. A budapesti millenniumi kiállítás tőzomszédségében, az állatkert erre kijelölt nagy területén a jövő héten lázas építkezés fog megindulni. A tervek kézzek, a terület fel van mérve és tavasszal készen lesz majd Ős Budavára, ostromlatta megviselt bástyaival, tornyos kapuival, a hol felváltva állt a janicsárok marczona serege és a kurucok, hajduk harcozdzott népe. Még ur a török Budán, de uralma már hanyatlóban van. A magyar nemesség régi palotáiban még bégek székelnek. rácsos, ablak mögé rejtve asszonyaikat, alant az utozán peng a magyar huszárok sarkantyuja, a kinek idegen nyelven kínálja haracoslt portékáját a ravasz arabus. Mátyás király fényes városában megváltozott minden. Szent György-terén karcsu minarett emelkedik és keskeny rácsos parkányáról vontatva kiáltja imáját kelet felé a műezzin. A disztér sarkába állt ott a mecset, a hová büszkén szállt imára boglyáros bégjelvel az utolsó budai basa. A bástya fokáról látszik túl a Dunán a régi Pest. Osi házeit körülfutja a bástya, túl rajta futó homok a főthi hegy aljái. Rozoga fahid kösi össze a budai várral. A ki nézi, megremeg tőle a szíve. Benn a várban nap-nap után változik a kép. Megelvenül a régi budai élet. Mesteri kézzel rendezett felvonulások, diszmentek, őrségváltozások egymást követik és káprásó szemmel, dobogó szívevel nézi a mult elővarasolt képét a mai kor népe. A kiállítás modern fénye után megpihen a lelke itt a multban s tündöve nézi a mai kor gyermeke ezt a mesés kort, az ő vizsának tetsző szokásaival, eredeti megnyilatkozásában. Növeli a hatást az itt-ott felhangzó lármás török muzsika, a régi magyar zene, a tárogató, mely visszacsalogat a multba b modern élet kellő közepén. — Nehéz munka volt ezt összeállítani, megtervezni, a mi szétzüllött, elpusztult műtörténelmi emlékeink alapján, melyekről csaknem egy éve gyűjtik már hangya szorgalommal a feldolgozható adatokat országszerte a megbízott festők, művészek, műépítészek. E rendkívüli alkotás maga egy eleven történelmi esszé, élénk színekkel megalkotva a keret: Ős Budavára s a benne folyt akkori élet, korhó jelmezekben és eredeti alakokkal. Valódi török dervisek keringenek benne örületes taglejtéssel és keletről jött baja dérek lejtik osörgös dob mellett ritmikus tánczaikat. Ott él majd a régi Buda kevert népe eredeti viseletében, rácsok, svábok, magyarok. Lakodalmas menetek, vig. szüretetek, hadi felvonulások panorámaszerűen tárják elénk az akkori életet. — Az e korra tartozó és innen eredt magyar zene kikutatása és feldolgozása nagyban hozzá járul e kortörténelmi kép kiegészítéséhez. Zene és énekkarok nagynevű mesterek vezetése alatt tanulják be ezeket a régi magyar dallamokat, hogy méltó kísérei legyenek a napról-napra tervezett felvonulásoknak. Még csak a belvárosi irodahelyiségeiben látható mindez megrajzolva, modellirozva, de a jövő héten már lerakják e búbajos kép alapjait, hogy az ezredéves ünnep alkalmával dicsérje a magyar dicsőséget nemzeti létünk ősi központja: Ős Budavára.

— Romániai tolvajbánda magyar területen. Napokig tartó gyaloglás után — mint gyergyó-szent-miklósról írják — megérkezett az odaváló büntető járásbírószékhez Doroftej György, a gyergyói rengeteg fatolvaja, a kinek Romániában tartózkodása óta majd minden héten történt valami nagyobb lopás vagy rablás a magyar határon belül, és a kinek kiszabadításáért a többi román alattvalók előbb fegyvert fogtak, később fenyegető leveleket írkáltak, végül pedig több órai gyalogolásra kényszerítették a helyszínére kiszállt a lovaitól megfosztott hatósági vizsgálóbizottságot. A osendőség nyomozása és a bíróság kutatásai során jelek merültek fel, hogy Doroftej rendszeresen szervezett tolvajbandának a tagja, a mely részben magyar földön elítelt s Romániába menekült egyénekből és katonaszökevényekből áll, a kik a határszéli román alattvalókkal egyetértve és közösen dolgozva egész sorát követték már el a magyar határszelen belül a gasságoknak. Néhány évvel ezelőtt a Kelemen havason három magyar osnedört löttek le. Két esztendővel ezelőtt pedig egy határszélvizsgálat alkalmával elfogták és román területre hurcolták Csiby András pénzügyőri bizost és

Tósser Antal fővigyázót. Az utóbbiak, kiket ki akartak végezni, csak nagy nehezen tudtak elmenekülni körmeik közül. Csordaszámra hajják át a magyar területről román területre a marhákat, lovakat, juhokat és a gaszteteket a legtöbb esetben megtorolni nem lehet, mert annyi csendőr nincs, hogy az egész határszélt megszállva tartsa; ha pedig a magyar kormány föllépése következtében Románia figyelmeztetést kap, a román hatóságok az idevágó rendelkezéseket semmibe sem veszik. A drogozásakörnyéki határsértések miatt nem egyszer volt interpelláció, az ebből kifolyó intézkedéseknek azonban alig lett valami eredménye. A csikmegyei lakosság túrni kénytelen, hogy a szomszédjában, a határvonalon túl, rablók és haramiák szövetsége állhasson fenn büntetlenül s az ő rovására elkövetett büntetendő cselekményekből tartsa fenn magát. Jellemző a banda vakmerőségére, hogy a vizsgálóbizottság lovait a csendőrség bekerített udvarából lopta el s hogy a bizottság meggyalogoltatása után visszaerőszette a lovakat magyar területre, a hol azokat meg is találták. A büntetőbíróóság egyébiránt szigorú vizsgálatot indított s Dorofej tanulságos változásait annak idején alkalmasint közölni fogja a belügyminiszteriummal is.

HYMEN.

Vas Ignác dr. öcsödi orvos vasárnap esküdt örök hűséget Csermón özv. dr. Armin Zoltánénak, az ottani intelligencia egyik bajos és kedves tagjának,

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az „Aradi Torna-egyesület“ választmánya f. hó 31-én d. u. 6 órakor a lyceumi tornateremben ülést tart, melyre a választmány t. cz. tagjai ezennel meghívotnak. Mintán több fontos tárgy van napi renden, felkérnek a választmány t. tagjai, hogy pontosan megjelenni sziveskedjenek. Az előnkség.

TÁVIRATOK.

A földmivelési miniszterium váltsága.

Budapest, október 30. (Saj. tud. táv.) Ugy látszik a földmivelési miniszteriumban Miklós Ödön államtitkár távozásával a válság nem ért még véget. Jól értesült körökben azt beszélnek, hogy Festetics Agoston földmivelési minisztert sokkal inkább elkedvetlenítették a lefolyt scénák, semhogy hajlandó volna tárczáját továbbra is megtartani. Egész komolyan szóba hozta, hogy a helyzet tisztázására legjobbnak találná a saját távozását is.

Tegnap a szabadelvű párt-miniszteri szobájában miniszteri értekezletet is tartottak, melyen egyedül az elfoglalt Erdély nem volt jelen. Erről az értekezletről úgy tudják, hogy már is foglalkozott Festetics gróf lemondási hajlandóságával. Persze döntés még nem történt, mert csak miniszteri konferencián beszélne még a dologról. A döntés a csütörtöki minisztertanácsra marad.

Valószínűnek tartják azonban, hogy Festetics minden kapacitálás dacára menni fog. Ebben az esetben utódának a kinevezése csak a költségvetés letárgyalása után történne meg s a költségvetésben Bánffy Dezső báró miniszterelnök represzáltná a tárczát.

Budapest, október 30. (Saj. tud. táv.) A felhivatalos forrás is koncedálja már Festetics miniszter lemondásának lehetőségét, de úgy kommentálja, hogy ez nem függ össze Miklós államtitkár lemondásával, hanem a pusztapéteri ideiglenes vesztglő intézet miatt, melyben oly szerződéssel angagálta magát, melynek nem minden pontjával értenek egyet miniszterkollegái.

A zágrábi kitüntetések.

Budapest, október 30. (Saj. tud. táv.) A Hivatalos lap mai száma közli a zágráb kitüntetésre vonatkozó királyi kéziratot. A horvát altráknak ez a kézirat nem a legkellemesebb akta lehet. Épen most demonstrálják Horvátország rettenetes önállóságát és függetlenségét s velük szemben a király a zágrábi kitüntetésekkel Jósika Samubáró magyar miniszterhez intézett kéziratban intézi el.

Ez az egyik figyelemre méltó mozzanat. A másik, amit ajánlatos, hogy a dérek nagyszáju horvátok hasonlóképen megszívleljenek az, hogy Zorác zágrábi rendőrkapitány kitüntetésétényleg elmaradt. Ebből szintén tanulhatnak azok akiket illet.

Az, hogy a kézirat okt. 15-én kelt és csak okt. 30-án jelent meg a hivatalos lapban, ez csak harmadrangu körülmény ugyan, de szintén jellemző arra, hogy ő felsége milyen nagyon sietett a zágrábiaknak ezekkel a kitüntetésekkel örömet szerezni.

Burián követ távozása.

Budapest, október 30. (Saj. tud. táv.) Burián távozó követünket, Ferdinánd, bolgár fejedelmek két órai bucsu kihallgatáson fogadtak; tiszteletére bucsuebédet adott, melyn a fejedelmek és a kormány résztvettek.

A polgári házasság ellen.

Budapest, okt. 30. (Saját tud. táv.) Mind szórványosabban bár, de azért még mindig érkezik egy-egy hír arról, hogy a polgári házasság ellen izgatnak. Legujabban ilyen izgatás híre Kér (Abauj) községből érkezik, ahol a kihirdető táblát letépték és darabokra zúzták. A szolgabíró csendőrökkel köröztteti a garázdákat, de még nem jött nyomukra. Azt hiszik, hogy ez a garázdálkodás a pap bujtogatásának eredménye.

A korona őrzők számának fölemelése.

Budapest, október 30. (Saj. tud. táv.) A korona őrzők eddig a honvédség legenyességéből vétettek, most számukat tetemesen fölemelték, díszesebb egyenruhát kapnak. A korona mellett a királyi palotában csendőr szolgálatot is teljesítenek a burgszandárok helyett.

Herzka bécsi tőzsdeügynök öngyilkossága.

Budapest, október 20. (Saj. tud. táv.) Herzka bécsi tőzsdeügynök másfél millió frankos vesztesége miatt ma a praterben föbelötte magát. Öngyilkossága nagy zavart idézett elő Bécsben, de Budapesten is, hol csak az osztrák hitel 6 frtot esett.

Egy pénzintézet bukása.

Pozsony, október 30. (Saj. tud. táv.) Óriási feltűnést kelt Pozsonyban egy pénzintézetnek az első pozsonyi forgalmi részvény társaságának bukása. A bukást semmitéle pénzpiac nem fogja megérezni. Az intézet kizárólag földmivesek, szegény falusi gazdák pénzével manipulált, ezek közül természetesen sok tönkre megy. A felelőség dr. Sándor Endre ügyvédet és Taula Kamilló könyvvivót terheli s ha a vétkes bukást megállapítják, őket is felelősségre vonják.

Hód-Mező-Vásárhelyi méregkeverők.

H.-M.-Vásárhely, okt. 30. (Saj. tud. táv.) A méregkeverőket Szegedre kísérték, egyet közöttük, Györi Zsuzsánnát, itt tartottak, akinek többek közt atyja megmérgezéséről kell számot adni. A vizsgálat széles mederben foly, mely egy másik bűnösszövetkezést is mielőbb az igazságszolgáltatás kezei közé juttat. A megmérgezteket holnap exhumálják, a beleket Budapestre küldik.

Rucsics interpellációi az országgyűlésen.

Zágráb, október 30. (Saj. tud. táv.) Az országgyűlésen Rucsics interpellálta a bánt, hogy az országgyűlés épületére miért huzták fel a magyar zászlót; kérte, hogy az elcsukott hallgatók érdekében járjon közbe a királynál. Mit keresett Bánffy Zágrábban? Mily álláspontot foglal el Fiuméra nézve? A bánt azt felelte, hogy a zászlót az előző kormányok is kitűzték, tehát kitűzték most is. A diákok érdekében pedig nem interpellál. Fiume kérdése többé nem kérdés, mivel az már törvényesen megoldott. Bánffy Zágrábban az államegységet képviselte. Válaszát tudomásul vették.

Lueger ünnepeltetése.

Bécs, október 30. (Saj. tud. táv.) Lueger győzelmére választói nagygyűlést rendeztek. Több szónok után Lueger reményét fejezte ki, hogy a király, mint első keresztény, megerősíti a keresztények diadalát, mivel egyben meghusítja a magyarok alattomos áskálódásait. Schneider szintén kifakadt a magyarok ellen. Majd hódoló táviratot indítványozott a királynak, de kijelentette, hogy ő adja fel a táviratot, mert volt reá eset, hogy a táviratot elsikkasztották.

Sturdza és a liga emberei.

Bukarest, okt. 30. (Saj. tud. táv.) A liga emberei elégedetlenek Sturdza beszédével. Urechia körlevélben sürgeti a tagdíjak behajtását. Ez a liberális körökben is visszatetszést szült.

Az örmény kérdés.

Konstantinápoly, okt. 30. (Saj. tud. táv.) Az emlékirat melyet a porta a nagyhatalmak képviselőinek a konstantinápolyi zavargásokra és az azokat követő eseményekre vonatkozólag átadott, határozottan vádolja Jsmirtán patriarkát, ki ahelyett, hogy állásával járó kötelességéhez híven a hatóságokat támogatta volna eleve is minden felelősséget a kormányra hárított és képtelennek mondta magát, hogy bármi tekintetben is ez örményekkel befolyását érvényesítse. Az emlékirat szerint a patriarka volt az, ki, mldön az események megtörténtek, az örményeknek azt tanácsolta, hogy a török városnegyedeket megtámadják, továbbá, hogy az örmény állami hivatalnokokat és a titkos rendőröket gyilkolják meg, hogy a magas porta és más állami épületeket rohanják meg. st. Az emlékirat szerint az örmények a templomokban kapták a fegyvereket és a templomokban várták be napokon át, hogy az angol hajóraj a konstantinápolyi kikötőbe jöjjön, a mint az örmény bizottságok ügynökei ezt nekik megígérték. Az emlékirat nagy részletességgel 15 oldalon foglalkozik az egyes eseményekkel és kifejti, hogy a fölkelés már hosszabb idő óta elő volt készítve. Az egyik letartóztatott örménynél ugyan-

is tört találtak, melyen halálfejt volt be-
vésve, köröskörül pedig az 1882. év és
a következő felírás: „Isten adj a nem-
zetnek és gyermekeinknek erőt, hogy a
világ lássa, mily vitézek és mennyire ké-
szek vagyunk, mint mártírok meghalni.”
Az igazgatók arra kérték, hogy a
török hatóságok közegei a legnagyobb
kegyetlenséggel fognak elbánni a sebe-
sültekkel, ez azonban nem történt, mert
a sebesülteket kórházakba szállították, a
halottakat pedig saját lelkészek által tem-
tették el. Az emlékirat végül tiktakozik
a túlzott hírek ellen, melyek az európai
sajtóban napvilágot láttak és az örmény
patriarkátus cselszövései ellen, mely az
idegeneknek egyre mutogatja az állítólag
megöletett örmények megcsonkított tagjait

Egy nőgyilkos elégetése.

New-Ork, október 30. (Saját tud. táv.)
Texasból jelentik, hogy egy Milliard nevű
szerecsent egy fehér nő meggyalázásáért
és meggyilkolásáért hétezer ember jelenlé-
tében a máglyán megégettek. A máglyát a
meggyilkolt nő férje gyújtotta meg. A
szerecsen ötven perc alatt halt meg.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmi és iparkamaránk ülése.

— Teljes ülés október 30-án. —

Aradi kereskedelmi és iparkamara szer-
dán tartotta a havi ülését Kristyóry Já-
nos elnöke alatt.

A napirendet megelőző elnöki közlések so-
rán bejelentették a kereskedelemügyi minis-
ter november 5-én avatja fel a fa- és fémipari
szakiskola új épületét. A kamara teljes ülése
elhatározta, hogy tisztelni fog a ministernél
és részt vesz a felavatási ünnepélyen.

Majd bejelentették, hogy a kamara részé-
ről az alakítandó fogyasztási adó-
szaknácókba rendes tagokul Neu-
man Edér, Martens Czigár mezőhegyesi
csukgolyári igazgatót, pótagokul Leopold
Zsigmondot és Eles Armin neveztek ki,
továbbá a kamara kérélmére folytán Arad állo-
más a vas- és acélárak tekintetében felvéte-
tet a kedvezményes díjszabást élvező állo-
mások közé. Utóbbi bejelentés kaposán elhatá-
rozta a kamara, hogy ugyanezen kedvezménye-
ket a csanádi vasúton is kérésre.

A napirend során Csanád megye
betipiacosi árúhámszabályren-
deletét véleményezte a kamara, mert a
megye az ismét előzetesen adott javaslatokat
magáévá tette és azokhoz képest dolgozta ki a
statutumot.

Bemutatták a kereskedelemügyi miniszter
leiratát az Ausztriával kötendő ke-
reskedelmi és vámszövetség tár-
gyában. A kamara elhatározta, hogy az ügy
nagy fontosságához mérten e tárgyban a leg-
szélesebb alapon indítja meg a tanácskozáso-
kat. Meghallgatja a kerületbeli nagyobb ipari
és kereskedelmi vállalatokat, azok véleményét
és megalkotandó tárgykörű szakbizottságban
összegezeti, majd a kereskedelmi és külön
az iparosztály tanácskozása alá bocsátja s a
különböző tényezők véleményeit a plenumban
is tárgyalni fogja. Mindennek az év végeig
kell megtörténnie.

Tárgyalta ezután a kamara a magán
biztosítási vállalatokról szóló tör-
vényjavaslat felől az albizottság (Révész
Nándor, Lendvay Sándor, Tenner Jó-
sef, Kohn Zsigmond) által készített véle-
ményt s azt kevés módosítással elfogadta fel-
terjesztésének alapjául.

Több apróbb folyóügy elintézése után az
osztrák-magyar bankaradi fiók-
jánál kilépő váltóbírálok he-
lyének betöltése következett. Kijelöltettek az
eddigiek; Domány József, Schvaroz
Simon, Vásárhelyi Béla, Wallfisch
Armin, továbbá Bauer Gyula és Hann
Alajos.

Tudomásul vették, hogy a budapesti ka-
mara visszalépett a kamarsai országos kon-
gresszus rendezéséért; erkölcsi támogatásban
részesíteni határozták az országos kereskedel-

mi csarnok által kezdeményezett kereskedelmi
kongresszus és a magyar tudakozódó és incasso-
egyletet; kimondták, hogy decz. 8-án Budapesten
a gyarmatárú és detailkereskedők részéről tar-
tandó kongresszus miatt hatékonyabban propa-
gálják, majd letárgyalták a kamara jó-
vő évi költségvetését. A szűkség-
let összege 14,445 frt (melyből 4461 frt kétség-
telen kereskedelmi és iparoktatási célokra), a fede-
zet 3 százalékos illeték kulcs alkalmazása mel-
lett 14,489 frt s így a budget 44 frt fölösleg-
gel zárul.

A költségvetésbe ismét 500 frt vétetett
fel milleniumi célokra és szintén 500 forint
a kállani kerület monográfiajának munkála
taira.

A teljes ülés elhatározta, hogy feliratot
intéz a kereskedelemügyi miniszterhez a Du-
nának Bajtánál áthidalása és a
bajabátaszéki összekötő vas-
ut kiépítése érdekében, mert az alföldre
fontosnak tartja, hogy terményeink egyene-
sebben és olcsóbban juthassanak Fiuméba,
Svájczba, Tyrolba.

Lustig Adolf kam. tag indítványa foly-
tán feliratot intéz a kamara kormányhoz a
csőd törvény 95. §-ának módosítása ér-
dekében, mert tarthatatlannak találja azon vi-
szonyokat, melyek a csődpercek elnyújtásából
és abból származnak, hogy a csődeljárás a
legtöbb esetben majd egészen felemészti a
csődvagyont s a hitelezők alig kapnak valamit.
A feliratot pártolás végett a többi kamarák-
hoz is eljuttatták.

Megválasztották azután a kerületbeli ipar-
tanácsosok tagjait többnyire a régiakat
majd a békési kosárfonó tanműhely felügyelő
bizottságába a kamara nevében a titkárt kül-
dötték ki.

Végül feliratot intéz a teljes ülés az
államvasutak igazgatóságához az iránt, hogy
az Erdély felől Aradon át Budapesttel közle-
kedő gyorsvonathoz ismét csatlakoztassék érkező
kocsi, mint azelőtt volt.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog országjelentése. —

Budapest, október 30.

Gabonázlet: Buzát ma mérsékelt-
ten kínáltak, a vételkedv jó volt s az irány-
zat megszilárdult. Elkelt 25000 mm. 2¹/₂—5
krral magasabb áron.

	mmásza	kilogramm	frt
Tiszavidéki	200	81.	6.90
"	300	81.	6.92 ¹ / ₂
"	350	81.	6.92 ¹ / ₂
"	400	81.	6.92 ¹ / ₂
"	500	80.	6.90
"	600	79.	6.80
Pestvidéki	600	79.	6.75
"	2100	77.	6.75
Tolnai	3900	78.	6.75
Szívács	2400	77.	6.75
Beckerei	4700	77.	6.75
Dunai	3000	77.	6.70
Rosa	1000		6.25
"	200		6.20
"	300		6.20
Zab	100		6.20
"	200		6.15
"	200		5.92 ¹ / ₂

Határidő üzlet: Amerikából ma
lányha árfolyamokat jelentettek s nálunk ma
is igen szilárdan indult az üzlet s tekintettel
a kitűnő vételkedvre buza és tengeri zárlatig
tetemesen megszilárdultak.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	6.54—6.55
Buza május—juniusra	6.92—6.94
Tavaszi rosa	6.80—6.81
Ossi rosa	6.15—6.25
Tengeri május—juniusra	4.54—4.56
Tengeri július—augusztusra	5.92—5.94
Tavaszi zab.	5.94—5.96
Ossi zab	5.72—5.74
Repose	11.05—

Külföld: New-York: búzára 1¹/₈—5¹/₈
tengeri 1¹/₈—1¹/₈ galacrony. Chicago: bu-
zára 1¹/₈—5¹/₈, galacrony. Paris: London és Liwerpool
tartott.

Értéktőzsde: A tegnapi délután el-
lanyhult üzlet ma is folytatást nyert, s tek-
intettel az igen gyenge üzletmenetre zár-
latig nemzetközi papírok tetemesen ellany-
hultak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	408.70
Magyar hitelrészvény	276.15
Osztrák államvasut	394.—
Rima-Murányi	284.—
Lombard	111.—

S z e s z ű z l e t.

— Október 30. —

Mai jegyzéseink: Kőszár nagyban nyers szesz 51
forint 50 krajczár, kocsinyber 52 krajczár — krajczár hordó
nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatózsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 30. d. u. 6 óra.

Buza bányági új	6.45—6.90
Buza tiszavidéki	6.50—6.90
Buza fejtővidéki	6.45—6.90
Buza fejtővidéki	6.45—6.90
Buza bányai	6.55—7.—
Roze új, elsőrendű	6.20—8.25
Roze új, másodrendű	6.10—6.15
Arpa takarmány	5.10—5.30
Arpa égetai való	5.80—6.40
Arpa sörfőzdei	7.—8.25
Zab	5.90—6.20
Tengeri bányági	6.—6.05
Tengeri másnomb	5.90—5.95
Káposzta-repeze bányági	8.—8.25
Kóles	5.30—5.65
Buza március—április	6.94—6.96
Buza szeptember—október	3.65—6.75
Buza május—június	—
Roze szeptember—október	6.25—6.30
Tengeri május—június	4.56—4.58
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	6.75—6.90
Zab március—április	5.98—5.99
Zab szeptember—október	5.82—5.85
Káposzta-repeze augusztus—szeptember 1894.	11.05—11.15

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1895. október 30.

Magyar aranyjárdék 4 ¹ / ₂ %	120.75
Magyar koronajárdék 4 ¹ / ₂ %	99.—
Magyar arany 4 ¹ / ₂ %	128.75
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ %	101.25
Magyar keleti vasút 1876.	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	101.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyereséj-sorsjegy kölcsön	161.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	144.—
Osztrák papírjárdék	100.—
Osztrák járdék ezüst	100.25
Osztrák járdék arany	121.50
Koronajárdék	100.75
1860-iki államsorsjegyek	152.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1050.—
Magyar hitelbank részvény	478.25
Osztrák hitelbank részvény	395.50
Osztrák-magyar államvasut	391.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.52

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

„N-d.” (Nagyvárad.) Szívélyes köszönet az
újabb figyelemért.

„Sz. N.” (Szeged.) A cz. példányt megindí-
tottuk; mi is kérjük szépen azt a megbeszélés
szerint.

L-ó. (Csaba.) A kedélyes margóval ellátott
tudósításért e helyen is köszönetünket küldjük. Vajha
minél sürűbben megemlékeznék rólunk!

F. J. (O Bessenye.) Előbb látnunk kell, milyen
íranya van annak a csáfolatnak.

Aradvárosi

színház.

Evadberlet
34. szám.

Havibérlet
34. szám.

Csütörtökön, 1895. október 31-én

A BŐREGÉR.

Vig operette 3 felvonásban. Melihac és Haléri „Bevillon”
ismű boházata után írták: Haifner és Genée Richard.
Fordította: Vexéry Ödön. Zenéjét szerző: Strauss Jakab.

SZEMÉLYEK:

Rosenstein Gábor, gazdag maganzó	Gyöngyi L.
Rosalinda, neje	Sugár A.
Frank, fogházigazgató	Balassa J.
Orlovsky hercege	Szathmáry R.
Alfréd, énekmeister	Mezei M.
Falke, jogtudor, jegyző	Csatár Gy.
Adél, Rozalinda szobalánya	Pálffy Nini.
Frosch, börtönőr	Rónaszéki.

Kezdeté 7 órakor.

KIS LOTTO.

Prágai:

33, 63, 4, 21, 48.

Nagy-Szeueni:

21, 1, 41, 78, 64.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

22950/1895.

Hirdetmény.

A nmélt. m. kir. földmivelésügyi miniszterium a f. évi szeptember 12-én 67742 sz. a kelt rendeletében foglalt rendelkezéseket hatályon kívül helyezvén, közhírré teszik, hogy az alsó-ausztria cs. kir. helytartóság f. évi szeptember hó 10-én 84899. és f. évi október hó 15-én 97615. sz. a. kelt értesítése szerint a kérődő állatoknak (szarvasmarha, juh és kecske) arad vármegyéből valamint arad városából alsó-ausztriába való bevitelét további intézkedésig megtiltatta.

Mindazáltal a szabad forgalomból a száj és köröm fájás esetleges behurczolásának megakadályozása végett kizárt, ezen törvényhatóságok vészmentes községeiből egészséges szarvasmarha Bécs Szt-Marxra az alábbi feltételek mellett vasuton továbbra is bevihető.

1. A szállítványokat kísérő marha levélben az állatok kifogástalan egészségi állapota valamint a származási hely vészmentesége hatósági állatorvos által igazolandó.

2. Az ólomzárral ellátott vasuti kocsiakra, melyekben az itt felsorolt vidékekről származó szarvasmarhát szállítják, ríktó színű Sauchenverdächtige Thiere feliratu ragcédulákat kell ragasztani.

3. A szarvasmarhák Szt-Marxra az állatrakodó alsó részén rakandók ki és ha a fogantatási ott állatorvosi vizsgálat után egészségesnek találtattak a Szt-marxi vágóhid és istállóiba a veszteglő téren keresztül a legrövidebb uton elhajthatók.

A szarvas marhák szombaton 9—2-ig a vesztegvásáron eladandók ezután kizárólag a Szt-marxi unter meidlingi gumpendorfi és hornalsi, csupán ezen célra rendelt veszteglő istállóba szállíthatók.

5. A vesztegvásárról az nap el nem vitt szarvasmarhát feltétlenül a bécs-szt-marxi vágóhidra szállítandók és ugyanott levágandók.

6. A szarvasmarhák 8 nap alatt levágandók.

7. A nem közvetlenül mészárosok számára eladott szarvasmarhák minden hét pénteki napján a vesztegvásárra felhajthatók.

Az itt felsoroltak Budapest székesfőváros és budapesti marhavásárról származó kérődő állatok Alsó-Ausztriába való szállításának feltételeit nem érintik s egyuttal megjegyeztetik, hogy az ezen törvényhatóságok területén feladandó sertések szállítására nézve továbbá f. év 40.394 és 44.706. illetőleg a pótlásukra kiadott rendeleteim irányadók.

Arad, 1895. október 2.

A városi tanács.

22891/1895.

Hirdetmény.

Közhírré teszik, hogy a nagymélt. m. kir. földmivelésügyi ministerium 76986/95 sz. a. kelt rendeletével Del Medics Péter Fia budapesti szalámi gyáros cégnek engedélyt adott arra, hogy 1895 évi október 20-tól 1896. évi márczius hó 15-ig magyarország egész területéről, tehát a sertés vésszel orbánczczal, vagy száj és köröm szájással fertőzött s e miatt zárlat vett községekből is azonnal eszközözendő leolés és feldolgozás végett egészséges hizott nehéz sertéseket szállíthasson vasuton Budapestre a ferenczvárosi rendező pályaudvar petrolium raktár rakodójára onnan pedig lófogatu kocsiokon közvetlenül a Ferencz városban épülő vágóhidjára.

Ily sertések a feladó állomáson a feladás előtt a kirendelt szakértő által megvizsgálandók, s azon esetben ha a szállítás valamely sertésvésszel orbánczczal vagy száj és köröm fájással fertőzött területéről történék a szállítvány marhalevelei jelen rendeletre való hivatkozással állítandók ki, s ez esetben a szállításra használt vasuti kocsi ríktó szemű fertőzés gyanujában álló állatok felirattal látandók el.

A petrolium rakodóra érkező sertések az említett telepre addig el nem szállíthatók, míg a székes főváros által kirendelt állatorvos a sertéseket meg nem vizsgálta és azok elszállítására engedélyt nem adott.

A szállításához használt lófogatu kocsi a telep udvarát addig el nem hagyhatják, míg ott az illetékes hatósági közeg jelenlétében alaposan fertőtlenítve nem lettek.

Arad, 1895. október 19.

A városi tanács.

21303/1895.

Hirdetmény.

A nmélt. m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak 72233/95 sz. a. kelt rendelete nyomán közhírré teszik, hogy a csehországi cs. kir. helytartóság f. évi szeptember 24-én 148201 sz. a. kelt távirati közlése szerint Magyarország egész területéről a juhok és kecskék, továbbá a ragados tüdőlobbal nem fertőzött törvényhatóságok területéről a szarvasmarhák Csehországba csakis vasnton csakis levágás céljából és kizárólag Aussig, Braunau, Brül, Budweis, Caslau, Falkenau, Gabloncz, Giczin, Jungbunlau, Karlsbad, Kolin, Leitmeritz, Marienbad, Melnik Pardubitz, Pisek, Kaudnitz, Rumburg, Saar, Schmidchov, Teplitz, Tetschen, Trautenau, Prága, Holleschowitz, és Reichenberg városokba vihetők be.

E szerint gazdasági és hasznos marha bevitele Csehországba egész Magyarország területéről tilos. A jelen hirdetmény a ragados tüdőlobbal fertőzött törvényhatóságokból származó szarvasmarhák és a magyarországi sertések bevitele tekintetében fennálló eddigi intézkedéseket nem érinti.

Arad 1895. okt. 2.

A városi tanács.

Magy. kir. államvasutak Üzletvezetőség Aradon.

20614/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalai részére 1896 és esetleg a következő 1897 és 1898 években szükséges pályafentartási fák szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1896 évben körülbelül az alábbi mennyiségek szükségeltetnek:

128.0 m ³	jegenye fenyő deszka,
27.0 "	lucz fenyő deszka,
15.0 "	szélmetszetlen jegenye fenyő deszka
382.0 "	faragott puhafa,
225.0 "	faragott tölgyfa,
116.0 "	jegenye fenyő palló,
50.0 "	tölgyfa palló,
25.0 "	szélmetszetlen jegenye fenyő paló
52.0 "	kemény száfa,
44.0 "	puha száfa,
36.0 "	puha széldeszka,
230000	darab fedő zindely

A szállítandó pontos mennyiségek és méretek szállítóval legkésőbb folyó évi december hó 10-ig közöltetnek; az 1897 és 1898 években szállítandó fák az előző év november havában rendeltetnek meg.

Az 1896 és esetleg 1897 és 1898 évre megrendelt faneműek ugyanez évi ápril hó végéig szállítandók be.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az 1896 évre történő megrendelés alkalmával a tájékozással szolgáló fenti mennyiségnél, illetőleg a méretjegyzékben felsorolt fából 30 %-kal többet vagy kevesebbet rendelhessen, ugyszintén arra jogot, hogy a szállítás év folyamán 30% erejéig pótmegrendelést tehssen.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1895 évi november hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség I. osztályánál. A bántapénz pedig november 19-én déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárában.

A pályázati feltételek és a méretjegyzékek minden üzletvezetőségénél és kereskedelmi kamaránál megtekinthetők s az aradi üzletvezetőség által díjtalanul kiszolgáltathatnak, esetleg posta útján megküldetnek.

A szállítási feltételek, ugymint az általános szállítási feltételek, és a pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek szintén megtekinthetők minden üzletvezetőségénél s kézpénz fizetés mellett szereshetők meg az igazgatóság nyomtatványtárából.

Aradon 1895 október hóban.

Az üzletvezetőség.

22026/1895.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak 72132/95 sz. a. kelt rendelete nyomán közhírré teszik miszerint tekintettel arra, hogy a sertésvész fellépése miatt fennálló forgalmi korlátozások különösen az eddig vegyes vármegyék egész területére nézve elrendelt zárlatok a sertésforgalmat, főleg a mennyiben vágóhidra szánt sertések szállításáról van szó, több tekintetben keleténél nagyobb mértékben megnehezítik e nehézségek lehető elhárítása céljából a következő elvek lesznek szem előtt tartandók:

1. A sertés miatt, eddig egyes vármegyék egész területére elrendelt zárlatokat (sertés kiviteli és vásártartási tilalmakat) ezennel határon kívül helyeztetik.

2. Ehhez képest ezután a sertésvész fellépése esetén csak az illető fertőzött községet kell a 36500 számú rendeletben jelzett szoros községi zár alá venni.

3. A fertőzött és ennek következtében zár alá vett községek közvetlenül határos községekre nézve az a forgalmi korlátozás érvényesítendő, hogy az ilyen községekben a sertésekről szóló marhalevelek bevonatván, onnan sertéseknek csakis azonnali leolés céljából vágóhidra való elszállítása szabad.

4. A sertésvésszel fertőzött és e miatt zár alá vett községekből is lehetővé akarván tenni, a betegség által fenyegetett sertés állománynak a birtokosok által netán kívánt vágóhidi értékesítését az ilyen községekből az elküldés előtt állatorvosilag megvizsgált és egészségeseknek talált sertéseknek hatósági felügyelt alatt álló vágóhidakra 48 óra alatt leendő leszuras végett, szekereken, illetve elrendelendő zárlatok ellenére is szabad, illetőleg megengedhető a következő feltételek alatt: a) Ha az ilyen szállítás ugyanazon vármegye területén belül történik, a szállításához szükséges engedélyt az alispán adja ki. De ha a rendezetési hely a vármegye területe által körülövezett törvényhatósági jogu város, ez esetben az engedély megadása előtt az illető polgármester hozzájárulása kieszközözendő

b) Más vármegye területére, vagy a vármegye határain túl fekvő városi törvényhatóság területére avagy pedig a városi törvényhatóság területéről kívánt ily szállításoknál:

a) a zár alatt lévő községgel határos és e miatt a jelen rendelet 3. pontjában jelzett forgalmi korlátozás alatt levő községek területéről a sertések elszállításához szükséges engedélyt a rendezetési hely törvényhatóságának első tisztviselőjétől kieszközözendő előzetes hozzájárulás mellett a származási hely törvényhatóságának első tisztviselője adja.

b) fertőzött és e miatt községi zárlat alatt álló községekől kívánt szállításához az engedély megadását a földmivelésügyi m. kir. miniszter magának tartotta fenn s e részben a feleknek a származási hely törvényhatósága által eléje terjesztendő kérelmei a apján s rendszerint meghallgatván a rendezetési törvényhatóságának véleményét is esetről-esetre fog határozni.

Végül pedig, ha a sertés szállítás zárlat alatt levő község területéről de nem közvetlenül leszuras végett kívántatik, a kért engedély megadását a fennebb elősorolt esetek mindegyikében (bárhová tervezetük a szállítás) a miniszter magának tartotta fenn.

Arad, 1895. október 9.

A városi tanács.

21707/1895.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. földmivelésügyi Ministeriumnak 74396/95 sz. a. kelt rendelete nyomán közhírré teszik, hogy a csehországi helytartóság távirati, közlése szerint kérődőknek kizárólag levágás céljából Csehországba való bevitele a fentidézett rendeletben foglalt feltételek mellett Aradvármegye járványmentes területéről is meg van engedve s így kérődők Csehországba való bevitelének megtiltása tárgyában kiadatott f. évi 15045. és 50475. számú körrendelet is hatályát veszti.

Arad 1895. október 9.

A városi tanács.

„Hungária“ kávéház átvétele!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy mai napon eddig Weyer József ur által birt

„Hungária“ kávéházat megvettem

és ezentul a magam neve alatt folytatom.

Legjobb italok és legelőkényebb kiszolgálás által t. vendégeim meglegedését megnyerni állandó törekvésem lesz.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve

Aradon, 1895. október 31-én.

1087

Tisztelettel

Tulipán Sándor.

848/1895 g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szabad kir. város gazdasági széke a város közönsége részére 1896. évben szükséges határozatlan mennyiségű lámpa-olaj és Stearingyertya szállítása iránt folyó évi november hó 11 én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánompénzül leteendő 50 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnái az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi okt. hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula

aljegyző.

NAGY MENNYISÉGŰ
IZLES, DIVATOS
KÖRZETEKEL ÉS BETŰFAJOKKAL
VAN
FELSZERELVE.

MINDENMÉRT
MŰVEKET, ÁRLEJTÉSEKET,
FALRASZOKAT, FŐLEB
DISZMUNKÁKAT
A LEGUTÁNYOSABB
ÁRAK MELLETT KÉSZIT.

KÖNYVKÖTÉSZEZET
ÉS
PAPIRZACSKÓ-GYÁR.

TELEFON SZÁM 151.

TELEFON SZÁM 151.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Aradi és csanádi egys. vasutak palotájában. József főherceg-út 22. szám.

KÖNYVNYOMDA
ÉS
BETŰ-TÖMÖNTÖDE.

KÖNYVKÖTÉSZEZETE
NAGY SULTY FÉKTET
KÜLÖNFÉLE
DISZMUNKÁKAT
KÉSZÍTÉSÉRE.

GÁZERŐRE
BERENDEZETT
3 NAGY ÉS 1 AMERIKAI
GYORSSAJTÓ.